

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.V.21.585/2016/7.

A tanács tagjai:

Dr. Bartal Géza a tanács elnöke

Dr. Pecsénye Csaba előadó bíró

Dr. Cseh Attila bíró

A felperes:

...

A felperes képviselője:

dr. Halászi György ügyvéd

Az alperes:

...

Az alperes képviselője:

dr. Nagy Dániel ügyvéd

A per tárgya:

Vállalkozói díj megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 1.Gf.75.177/2016/5.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Pesti Központi Kerületi Bíróság 17.G.300.983/2013/80.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a felperes részére 200.000 (Kétszázezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 1.665.100 (Egymillió-hatszázhatvanötezer-egyszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes jogelődje, a ... Kft. és az alperes 2005. október 27. napján szerződést kötöttek az alperes nagyszínpadának és kamaraszínpadának teljes hangosítására és a hangtechnikai eszközök, valamint a berendezések üzemeltetésére. Megállapodtak abban, hogy a szerződés határozatlan időtartamú, a

felperesi jogelődnek a tevékenységét minden évben a színpadi évad időtartama alatt kell végeznie, az alperes által részére üzemeltetésre átadott hangtechnikai felszerelésekkel. Ezen berendezések folyamatos karbantartása, javítása a felperesi jogelőd kötelezettsége volt, amelyek tárolására az alperes helyiséget biztosított a felperesi jogelőd részére.

- [2] A felperesi jogelőd által végzett tevékenység ellenértékeként évadonként 13.680.506 forint + áfa díjazást határoztak meg azzal, hogy a díjat az alperes a színházi évad minden hónapjában 10 egyenlő részletben köteles megfizetni.
- [3] A szerződést kötő felek akként állapodtak meg, hogy a szerződés közös megegyezéssel írásban bármikor megszüntethető, s azt bármelyik fél felmondhatja írásban három hónapos felmondási határidővel, a hónap utolsó napjára. Szerződésszegés esetére pedig azonnali hatályú felmondási jogot biztosítottak.
- [4] A felperes jogelődjé 2011. május 31. és 2012. február 29. napja közötti időszakra a teljesítéséről számlákat állított ki az alperes részére, amely számlákban szereplő összegeket az alperes a felperesi jogelőd részére csak részben fizette meg.
- [5] Az alperes 2012. január 11-én a felek közötti szerződést három hónapos határidővel 2012. április 30. napi hatállyal felmondta, felszólítva a felperesi jogelődöt az általa átvett eszközök tételes leltár keretében történő átadására.
- [6] A felperes jogelődjé 2012. április 3. napján az alperest a teljes tartozása haladéktalan megfizetésére szólította fel azzal, hogy a birtokába került, és az alperes tulajdonát képező valamennyi eszközre zálogjogot érvényesít.
- [7] 2012. május 30. napján az alperes által felperesi jogelőd részére biztosított raktárhelyiség a benne tárolt eszközökkel visszaadásra került alperes részére.
- [8] 2012. november 27-én a felperesi jogelőd az alperessel szemben fennálló 20.417.160 forint összegű lejárt követelését a felperesre engedményezte.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [9] A felperes keresetében 20.417.160 forint és ezen összeg késedelmi kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Keresetét az engedményezési szerződésben megjelölt számlákra alapította. Indokolása szerint az alperes és a jogelődje között létrejött vállalkozási szerződést a jogelődje teljesítette, ezért a számlákban szereplő teljes vállalkozói díj jár a részére az engedményezés folytán, mert az alperes által teljesített résztörlesztések a késedelmi kamatokra kerültek elszámolásra.
- [10] Az alperes ellenkérelmében a kereset jogalapját nem, annakösszegezését azonban vitatta. Arra hivatkozott, hogy a felperesi jogelőd számlázása nem volt pontos, a számlák részben stornírozásra kerültek, illetőleg a felperesi jogelőd részére résztörlesztést is teljesített, így a felperes állításával szemben az őt ténylegesen megillető díjazás 16.374.771 forint összegben állapítható meg.
- [11] Ezen összeggel szemben pedig beszámítási kifogást terjesztett elő leltárhiány címén 8.264.906 forint, javítási költség címén 141.224 forint, elmaradt bevétel miatt 404.517 forint, extra próba többletköltsége miatt 151.130 forint, raktárhelyiség használati díjaként 254.000 forint, összesen 9.211.777 forint összegben.
- [12] A felperes a beszámítási kifogás elutasítását kérte.

Az első- és másodfokú ítélet

- [13] Az elsőfokú bíróság ítéletében 16.650.567 forint, valamint 1.624.420 forint után 2012. március 5. napjától, 13.546.445 forint után 2012. december 17. napjától, 1.479.702 forint után 2013. május 1. napjától 2013. június 30. napjáig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó

napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt összegének, míg 2013. július 1. napjától a kifizetés napjáig terjedő időre a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamat 8 % ponttal növelt értékének megfelelő mértékű késedelmi kamat, valamint 1.364.623 forint perköltség megfizetésére kötelezte alperest. Megállapította, hogy az alperes személyes költségmentessége folytán a felperes által lerótt illetékből 999.034 forintot az állam visel, és erre tekintettel feljogosította a felperest a fenti összeg adóhivataltól való visszaigénylésére.

[14] Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította.

[15] Kifejtette, hogy az alperes, valamint a felperes jogelődje között a Ptk. 389. §-ában szabályozott vállalkozási szerződés jött létre. Az ebből eredő követelését a felperesi jogelőd a Ptk. 328. § (1) bekezdése alapján a felperesre szabályszerűen engedményezhette, s erre tekintettel a Ptk. 329. § (1) bekezdése folytán a jogelőd helyébe a felperes lépett. Nem találta alaposnak azon alperesi védekezést, amely szerint az engedményezési szerződés valótlan tényeket tartalmazott volna, s ezért az érvénytelen lenne. A kibocsátott számlákat és az alperesi teljesítést összevetve arra az álláspontra helyezkedett, hogy a felperes vállalkozói díjkövetelése 16.815.487 forint összegben megalapozott.

[16] Az alperes beszámítási kifogásával összefüggésben rámutatott, hogy az alperes nem tudta bizonyítani az általa állított leltárihiányt. Nem találta jogszabálysértőnek a felperesi jogelőd tevékenységének felfüggesztését, ebből adódóan alaptalannak ítélte az elmaradt előadással és extra próbával kapcsolatos beszámítási kifogást. Nem tartotta jogszerűnek az alperes által igényelt javítási költséget. Figyelemmel arra, hogy a szerződéses jogviszony megszűnésekor a felperesi jogelőd az alperes részére a raktárhelyiséget nem szolgáltatva vissza, használati díjként 164.920 forintot elszámolt az alperes javára. Ezt az összeget szembeállítva a 16.815.487 forintos felperesi követeléssel 16.650.567 forint és járulékai megfizetésére kötelezte az alperest.

[17] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett részét helybenhagyta.

[18] Kiemelte, hogy az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítéletnek a kereset részbeni megalapozott voltára, illetve a beszámítási kifogása alaptalanságára vonatkozó megállapításait már nem vitatta, kizárólag a felperes perbeli legitimációjának hiányára hivatkozott. Ennek kapcsán kifejtette, hogy a felek közötti szerződés vállalkozással vegyes megbízási szerződésnek minősül. A felperesi jogelőd által engedményezett követelés nem a felperes részéről az alperes részére nyújtott szolgáltatás, hanem az alperest terhelő ellenszolgáltatás, azaz a felperesi jogelőd alperessel szembeni pénzkövetelése volt. Ennek engedményezését pedig a Ptk. 328. § (2) bekezdése nem tiltja.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[19] A jogerős ítélettel szemben az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak az elsőfokú ítéletre is kiterjedő hatályon kívül helyezése mellett elsődlegesen a jogszabályoknak megfelelő új határozat meghozatalát, másodlagosan az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat meghozatalára utasítását kérte.

[20] Szerinte a jogerős ítélet sérti a Ptk. 328. § (2) bekezdését, mivel a másodfokú bíróság tévesen helyezkedett arra az álláspontra, hogy nem személyhez kötött követelésről volt szó. Érvelése értelmében a másodfokú bíróság figyelmen kívül hagyta azt a körülményt, hogy a közte és a felperesi jogelőd között létrejött szerződésben meghatározott eredmény nem csupán két, a gazdasági életben tevékenységet végző jogalany közötti jogviszonyból származó általános eredmény, hanem egy alkotóművészeti tevékenység eredménye, amely szellemi alkotás. A követelés ennek értelmében személyhez fűződő, ezért nem engedményezhető. Ebből következően pedig az engedményezési szerződés érvénytelen, így a felperes perbeli legitimációja hiányzik, ezért a jogerős ítélet sérti a Pp. 48. §-át és 49. § (1) bekezdés c) pontját is.

[21] Felülvizsgálati ellenkérelmében a felperes a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

Kiemelte, hogy a per tárgya nem a jogelődjét megillető személyiségi vagy személyhez fűződő szerzői jogi igény. A bíróság helytállóan minősítette a felek között létrejött szerződést, s e szerződés alapján a jogelődje által nyújtott szolgáltatásért az alperesnek az ellenszolgáltatást, a vállalkozói díjat meg kell fizetnie.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [22] Elöljáróban a Kúria kiemeli, hogy a jogerős ítélet csak olyan kérdésben támadható felülvizsgálati kérelemmel, amely az első- és másodfokú eljárásnak is tárgya volt (BH1995/163.I.). Ennek oka, hogy a felülvizsgálatnak csak olyan téves jogi álláspont vagy mulasztás lehet az alapja, amely az eljárás korábbi szakaszában is a per tárgya volt. Amely kérdéssel a korábban eljáró bíróságok erre irányuló kérelem hiányában nem foglalkozhattak, azzal kapcsolatban jogszabálysértést sem követhettek el (BH1996.372. indokolása).
- [23] Az alperes arra tekintettel állította a jogerős határozat jogszabálysértő voltát, hogy az tévesen minősítette a közte és felperesi jogelőd között létrejött szerződést pusztán vállalkozással vegyes megbízási szerződésnek, s nem vette figyelembe, hogy annak tárgya szellemi alkotás létrehozása, amely személyhez kötött szolgáltatás, így az engedményezés kizárt.
- [24] Az alapeljárásban azonban az alperes e körülményre nem hivatkozott, a felperes perbeli legitimációjával kapcsolatos védekezését nem erre alapította, ezen a jogcímen az engedményezés kizártságát nem állította. Erre tekintettel ezen hivatkozását a Kúria érdemben nem vizsgálhatta.
- [25] A felülvizsgálati kérelem alaptalan.
- [26] A Kúria a felülvizsgálati eljárás eredményeként azt állapította meg, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból nem jogszabálysértő.
- [27] Az alperes tévesen hivatkozott a felülvizsgálati kérelmében az engedményezési szerződés érvénytelenségére és a felperes perbeli legitimációjának hiányára.
- [28] Következtes a bírói gyakorlat abban, hogy az engedményezési szerződés esetleges érvénytelensége az engedményezési szerződés alanyainak jogviszonyára hat ki, az érvénytelenség jogkövetkezményeit a közöttük fennálló jogviszonyban kell levonni. Az érvénytelenség az adós fizetési kötelezettségét nem befolyásolja (EBH2003.868.I.), az ő vonatkozásában az engedményezés absztrakt jogügylet, annak hiányosságaira hivatkozással a teljesítést nem tagadhatja meg (BH2005.358.II.).
- [29] Ebből következően az adós alperesi pozícióban a felperes keresetőségi joga körében az engedményezés érvénytelenségére alapvetően nem hivatkozhat.
- [30] Emellett a bíróság helytállóan mutatott rá arra, hogy az alperest terhelő ellenszolgáltatás, pénzkövetelés került engedményezésre, amelynek „személyhez kötöttsége” az alperesi hivatkozás szerint nem értelmezhető a szellemi alkotással összefüggésben sem, tekintettel arra, hogy a vagyoni jogosultságok körébe tartozó pénzkövetelés nem személyhez kötődő, annak mint követelésnek az átruházása lehetséges.
- [31] A nem vitás tényállás szerint a felperes jogelődje és az alperes közötti szerződés az alperes felmondása folytán 2012. április 30-án megszűnt. A felperes jogelődje azonban már 2012. április 1. napján a szerződésben rögzített feladatainak teljesítését felfüggesztette, ezt követően az alperes részére szolgáltatást nem nyújtott.
- [32] Az engedményezés időpontjában személyhez kötött tevékenység végzése fel sem merült, a felperesi jogelőd részéről az alperessel szemben fennálló pénzkövetelés engedményezésének nem volt akadálya, ezért jogszabálysértés nélkül marasztalta a bíróság az alperest a felperes javára.
- [33] A kifejtettek értelmében a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [34] Az alperes a Pp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni a felperes - áfát is magában foglaló - ügyvédi munkadíjból álló felülvizsgálati eljárási költségét.
- [35] Az alperes az Illetéktörvény 5. § (1) bekezdés c) pontja alapján teljes személyes illetékmentességben részesült. Felülvizsgálati kérelme nem volt alapos, ezért az általa le nem rótt illetéket az Illetéktörvény 4. § (1) bekezdése alapján az állam viseli.
- [36] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.
- [37] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

Budapest, 2017. június 8.

. Bartal Géza s.k. a tanács elnöke, Dr. Pecsénye Csaba s.k. előadó bíró, Dr. Cseh Attila s.k. bíró